

– Ville bestander av fisk og vilt er dessverre på langt nær store nok til å dekke proteinbehovet for mer enn sju milliarder mennesker på kloden vår. Ødeleggelse av ressursgrunnlaget har vært regelen snarene enn unntaket i hele menneskehetens historie. Om vi skulle levd av det overskuddet naturen gir, kunne det kanskje bare bodd i størrelsesorden 10 000 mennesker i Norge. Med andre ord: hvis man skal dekke behovet for animalske proteiner til menneskeheten i dag, er industriell kjøttproduksjon (og fiskeoppdrett) uunngåelig, fastslår Rune Johansen.

PSYKISK HELSE

– Hvorfor er det slik at så mange spiser kjøtt, og at dette også gjelder unge. En forsk rapport slår nemlig fast at det faktisk er de yngste som spiser mest kjøtt, selv om de forfekter veganske tanker.

– Vi liker kjøtt fordi det er sunt (og nødvendig), selvsagt i fornuftige mengder. Det sies at det sunneste vi kan spise er livretten, og det ligger en viktig moral i det. For dette handler ikke bare om ernæring; det handler også om at det vi liker også øker vår trivsel og psykiske helse. For meg er det et «edelt» nok mål i seg selv, særlig i vår tid hvor så mange sliter psykisk. Å sette et nærmest hedonistisk stempel på kjøttspising er helt misforstått.

IKKE UMORALSK

Johansen peker på at mange som er prinsipielt imot kjøttspising ofte tilegner dyr menneskelige egenskaper, og forsøker å moralsk sidestille dem med oss selv. For han gir ikke dette mening.

– Å spise eller bli spist er det styrende prinsippet for alt liv på jorda. For å overleve, må vi alle spise annet liv. Er det noe mer umoralsk å spise et dyr enn en plante og hvorfor skal vi sette oss selv på sidelinjen av naturen? Å avlive dyr for å spise dem, står heller ikke i motstrid til kravet om at dyr skal behandles med respekt. Tvert imot. Jeg er selvsagt helt enig at vi må stille strenge krav til hvordan dyr blir behandlet, og hvordan de avlives. Jeg mener også forbrukerne må være villige til å betale mer for varen for å få til dette. Men å drepe dyr for å skaffe seg nødvendig mat, er ikke å utsette dyrene for unødvendig lidelse, understreker forskeren. ■■■

– EAT forvirrer og generaliserer

OSLO – En riktig diagnose for verdens matproduksjon forutsetter en forståelse for at landbruk i bunn og grunn er en lokal og ikke en global aktivitet. Derfor bommer og forvirrer EATs globale generaliseringer, sier Christian Anton Smedshaug i AgriAnalyse.

I samarbeid med det medisinske tidsskriftet *The Lancet* lanserte Gunhild Stordalens EAT nylig sin resept på verdens jordbruks- og klimautfordringer. World Economic Forum (WEF) satte i slutten av måneden samme tema på dagsorden på sin årlige samling i Davos. Samlet sett presenteres det et bilde av at man ikke vil greie å fø verdens befolkning fram til 2050 med dagens kosthold og jordbruk.

– EAT OVERDRIVER

– Ifølge EAT er drøvtyggeren det største hinderet for en bærekraftig utvikling. Men EAT overdriver den negative klimaeffekten av kjøttproduksjon, skriver Christian Anton Smedshaug daglig leder i landbrukets eget utredningskontor AgriAnalyse i en kronikk i *Dagsavisen*.

– Det hevdes i rapporten av «matsystemet» står for en tredel av de globale årlige klimautslippene. Mens FN's klimapanel (IPCC) anslår at om lag ti prosent stammer direkte fra jordbruket. I Norge opererer Miljødirektoratet med åtte prosent. EATs påstand kan da kun bygge på en raus oppsummering av en rekke utslippskilder knyttet til skog, endret arealbruk og jordbruk, eventuelt også transport knyttet til dette, skriver Smedshaug.

RØDT KJØTT STÅR FOR BARE FIRE-FEM PROSENT

– Videre hevdes det at å redusere kjøtt- og melkeforbruk fra storfe er det viktigste vi kan gjøre personlig. Globalt er det beregnet at drøvtyggingen står for halvparten av de totale jordbruksutslippene og da utgjør om lag fem prosent av de globale klimautslippene, dvs. omtrent på samme nivå som de norske. På grunnlag av de relativt lave tallene er påstanden en sterk overdrivelse, fastslår Smedshaug.

CO₂ – LANGT VERRE ENN METANGASS

Ku og sau slipper beviselig ut metan gjennom sin drøvtygging. Men metan har en mye kortere levetid i atmosfæren enn CO₂. Levetiden er beregnet til rundt 12 år. CO₂ derimot, har en levetid på 200 år eller mer. Mens et konstant utslipp av CO₂ fører til en akkumulering av CO₂ i atmosfæren og en stadig økende klimapåvirkning, fører et stabilt bidrag av metan til en konstant konsentrasjon i atmosfæren og dermed ingen klimapåvirkning. >>>

– EAT snakker generelt om avskoging som et globalt problem. I graslandet Norge er problemet motsatt – det gror igjen. For å stille riktig diagnose for verdens matproduksjon kreves en forståelse for at landbruk i bunn og grunn er en lokal – ikke en global – aktivitet, sier Chr. Anton Smedshaug.

